

ПО СТЬПКИТЕ НА КУЛТУРНАТА СТОЛИЦА: ДОКУМЕНТАЛНА РАЗХОДКА В МУЛТИЕТНИЧЕСКИЯ, МУЛТИЕЗИКОВ И МУЛТИКУЛТУРЕН ПЛОВДИВ

ПЛОВДИВСКАТА БОХЕМА

Николета Кадетто, Лука Молилари, Ка'Фоскари, Венеция

Илияна Кръпова, Ася Асенова

Ден четвърти по стъпките на културната столица: денят, посветен на изобразителното изкуство и художниците на Пловдив, стартира с посещение на Градската художествена галерия, продължава с храма „Успение Богородично“, където има живописи на Никола Кожухаров, Димитър Гюдженов, Васил Стоянов и Златю Бояджиев. След това се отправяме към къщата на д-р Стоян Чомаков и Начо Културата. Туристите ще бъдат запознати с механизмите за опазване на културното наследство в съпоставка с Италия.

Отправна точка на деня е Градската художествена галерия, открита през 1952 г. Постоянната композиция се намира в сградата на Девическата гимназия, проектирана от Йосиф Шнитер през 1881 г. В момента галерията притежава общо 7210 творби, подредени хронологично на двата етаж. Ще бъдат разгледани няколко от постоянните експозиции – „Българско изобразително изкуство“, „Икони от Пловдивския край“, „Цанко Лавренов“ и „Енчо Пиронков“. Основната композиция съдържа над 200 оригинални художествени произведения, които проследяват развитието на българското изобразително изкуство от Възраждането до днес. Иконната експозиция е открита 1975 г. и представя източноправославното християнско изкуство на Южна България и региона на Пловдив от края на XV в. до края на XIX в. Експозицията „Цанко Лавренов“ - един от най-известните представители на българската живопис. Творчеството на Енчо Пиронков показва съвременния облик на пловдивската живописна школа, но и на българската.

Разходката продължава с посещение на храма „Успение Богородично“, в който има живописи на Никола Кожухаров, Димитър Гюдженов, Васил Стоянов и Златю Бояджиев, и среща с Моника Роменска, един от инициаторите за създаването на Център за съвременно изкуство в старата градска баня, ръководител на галерията „Работа с хартия“.

Посещение на къщата на Стоян Чомаков – експозиция на Златю Бояджиев (1903-1976). Заедно с Давид Перец, Васил Бараков формират групата Бараците, наречени така от Цанко Лавренов в студентските им години. Успява да пресъздаде българския бит, пречупен през призмата на европейската живопис. 40-те години пътува из Италия и се връща значително променен, повлиян от ренесансовите майстори. С картините „Брезовски овчари“ и „Пъдари“ участва в XXIII Биенале във Венеция през 1942 г. Специализира при Андре Лот в Париж, има кратко пребиваване в Израел и след 1948 г. окончателно се установява в Париж.

След това се отправяме към къщата на Начо Културата (Атанас Кръстев). Художникът заема ключова роля за създаването и дейността на „Старинен Пловдив“

(1968). Благодарение на него са реставрирани повечето къщи. Наричан е Кмета на Стария град.

Ще завършим деня, посветен на пловдивските майстори, с братята Левиеви, евреи, също родени в Пловдив. Йоан Левиев (1934-1994) – член на новаторската пловдивска школа от 60-те години, в която влизат Енчо Пиронков, Георги Божилов, Димитър Киров и др. Негови творби могат да се открият в Националната художествена галерия, Софийската градска художествена галерия. Многобройните му стенописи се намират на различни места в града, а Народната библиотека „Иван Вазов“ съхранява и колекция от негови проекти.

Милчо Левиев (1937-2019) – джаз музикант, композитор, пианист. Завършва Консерваторията с преподаватели като Панчо Владигеров и Андрей Стоянов. От Пловдивския драматичен театър, Българското национално радио, Пловдивската и Софийската филхармония през Джаз Фокус'65 до Америка през 1970 г. и многобройни турнета в САЩ и Европа. Преподава в Университета в Южна Калифорния и Нов български университет. През 1997 г. е удостоен с орден „Стара планина“, а през 1999 г. получава титлата Почетен доктор на НБУ.

Приложения към Беседа „Пловдивската бохема“:

Приложение 1: представяне (видео) на Градската художествена галерия

Приложение 2: Моника Роменска

Приложение 3: снимков и видео материал за Стоян Чомаков и Начо Културата

Приложение 4: презентация

Приложение 5: Милчо Левиев

Цитирана литература:

:

<http://www.galleryplovdiv.com/>

серия видеа на Градска художествена галерия, Пловдив – Фейсбук страница:

<https://www.facebook.com/watch/?v=701439417101042>

Тайните на къщата на Стоян Чомаков в Стария град

<https://www.youtube.com/watch?v=kNoPtRN4-uE>

„Умно село“ разказва историята на Начо Културата

<https://www.bgonair.bg/a/207-umno-selo/203412-umno-selo-razkazva-istoriyata-na-nacho-kulturata>

Преди и сега: Начо Културата и пробуждането на Стария град от руините към нов живот

<https://trafficnews.bg/kultura/predi-i-sega-nacho-kulturata-i-probuzhdaneto-stariia-grad-138992/>